

บทที่ 3

การทดลอง

วัตถุดิบ

-MDCM (บริษัท สหฟาร์ม จำกัด) ผลิตจากส่วน คอ หลัง และโครงลำตัวของไก่ ซึ่งลอก ส่วนหนังออก แยกกระดูกด้วยเครื่องแยกกระดูก (Beehive Deboning Machine) ขนส่งจาก โรงงานโดยบรรจุในถุงพลาสติก HDPE ถุงละ 5 กิโลกรัม และบรรจุกล่องใหม่ อุณหภูมิขณะขนส่ง ไม่เกิน 20 °C เมื่อนำมาถึงห้องปฏิบัติการ ภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหารแล้วแบ่งใส่ถุง HDPE ถุงละ 1 กิโลกรัม ปิดผนึกถุงด้วยความร้อนที่ความดันบรรยากาศ และเก็บที่ -20 °C ทันที ก่อนการทดลอง ละลายน้ำแข็งโดยตั้งทิ้งไว้ที่ 8-10 °C เป็นเวลา 15-20 ชั่วโมง

-ซีอิ๊วขาวชั้นที่1 (บริษัทไทยเทพรสผลิตภัณฑ์อาหาร (มหาชน) จำกัด เก็บรักษาใน ถังแกลลอนขนาด 5 ลิตร ที่ 8-10 °C

-น้ำตาลทรายขาว (บริษัทน้ำตาลมิตรผล จำกัด)

-แป้งข้าวโพด (บริษัทซีพีซี/อาอี (ประเทศไทย) จำกัด)

สารเคมี

สารเคมีที่ใช้วิเคราะห์องค์ประกอบของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์

Boric acid	(A.R.)
Bromocresol green	(A.R.)
Calcium carbonate	(A.R.)
Copper sulphate	(A.R.)
Ferric alum indicator	(A.R.)
Kjeltab	(A.R.)
Methyl red	(A.R.)
Nitric acid	(A.R.)
Potassium thiocyanate	(A.R.)

Petroleum ether	(A.R.)
Silver nitrate	(A.R.)
Sulfuric acid	(A.R.)

สารเคมีที่ใช้ผลิตโปรตีนไฮโดรไลเซตจาก MDCM

เอนไซม์โบรมิเลน (bromelain 1600 GDU) (Great Food (Dehydration)

Co., Ltd.) มีลักษณะเป็นผง มีความชื้นต่ำกว่า 5 %, ภาะต่ำกว่า 5 % จุดอินทรีย์ทั้งหมดน้อยกว่า 10,000 โคโลนี/กรัม, ยีสต์ และรา น้อยกว่า 10 โคโลนี/กรัม เมื่อละลายน้ำที่ระดับความเข้มข้น 1 % มี pH 4-4.5 มีช่วงอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการทำงาน 50-60 °C

ชื่อรหัสของ Enzyme Commission คือ E.C.3.4.4.24 เป็นเอนไซม์ย่อยโปรตีน (proteolytic enzyme) ในกลุ่มซัลไฟดริลโปรติเอสที่มีบริเวณเร่งประกอบด้วยกลุ่มซัลไฟดริล (-SH) สกัดได้จากส่วนลำต้นของสับปะรด (*Annanus Comosus* (L.) Merr.) รหัส 1600 GDU (Gelatin Digestion Unit) หมายถึง สารละลายเอนไซม์ 1 มิลลิลิตร (ปริมาณโปรตีนไม่เกิน 1.7 มิลลิกรัม) ย่อยสลายสับปะรดที่เป็นเจลาติน (gelatin) 25 มิลลิลิตร อุณหภูมิ 45 °C และ pH 4.5 ภายในเวลา 20 นาที ได้กรดอะมิโนไทโรซีน 1600 มิลลิกรัม (Kunitz, 1947) (การคำนวณแอกติวิตีของเอนไซม์โบรมิเลนแสดงในภาคผนวก ก)

เตรียมสารละลายเอนไซม์โบรมิเลน (1600 GDU) โดยละลายเอนไซม์โบรมิเลน ชนิดผงในน้ำกลั่นในอัตราส่วน 2 : 98 โดยน้ำหนัก

Formaldehyde	(A.R.)
Hydrochloric acid	(A.R.)
Magnesium oxide	(A.R.)
Sodium hydroxide	(A.R.)

สารปรุงแต่งกลิ่นรสไก่ทางการค้า (Chicken Flavour)

Chicken meat flavoring 2.20.22[®] (Food Ingredients Specialities Ltd.)

กลิ่นเนื้อไก่ มีลักษณะเป็นผง สีเหลืองเข้ม ประกอบด้วย ของแข็งทั้งหมด 95.3 % สารอินทรีย์ที่เป็นของแข็ง 75.8 % และไรเดียมคลอไรด์ 12.9 %

SSF 201 type chicken[®] (Food Ingredients Specialities Ltd.) กลิ่นไก่ต้ม มีลักษณะเป็นผง สีส้มปนน้ำตาล ประกอบด้วยของแข็งทั้งหมด 98.8 %, เถ้า 43.4 % ไชโตียมคลอไรด์ 37.3 %, โปรตีน 29.4 %, ไขมัน 5.9 %, maltodextrin 9.8 %

HPP RF-C[®] (Food Ingredients Specialities Ltd.) กลิ่นไก่ย่าง มีลักษณะเป็นผง สีเหลืองเข้ม ประกอบด้วย ของแข็งทั้งหมด 97.5 %, เถ้า 41.4 %, สารอินทรีย์ที่เป็นของแข็ง 56.1 %, ไชโตียมคลอไรด์ 39.0 %, โปรตีน 43.8 %, ไขมันพืช 1.9 %

สารปรุงแต่งกลิ่นรสไก่ทั้ง 3 ชนิดใช้ในการคัดเลือกและฝึกฝนผู้ทดสอบผลิตภัณฑ์ทางประสาทสัมผัสด้านกลิ่น โดยวิธี Triangle Test และ Ranking Test (Meigaard Civille และ Carr, 1987)

อาหารเลี้ยงเชื้อที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพทางจุลินทรีย์ของตัวอย่าง

Plate count agar (DIFCO Laboratories USA.)

อุปกรณ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการล้าง MDCM

- Basket centrifuge (Heraeus, Varifuge F) (รูป ค.1 ภาคผนวก ค)
- Motor stirrer สร้างโดยศูนย์เครื่องมือคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รูป ค.2 ภาคผนวก ค)

การวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมี

- เครื่องชั่งละเอียด ทศนิยม 4 ตำแหน่ง พิกัดการชั่ง 202 กรัม (Sartorius, A200S)
- เครื่องชั่งหยาบ ทศนิยม 2 ตำแหน่ง พิกัดการชั่ง 3100 กรัม (Sartorius, 1907 MPB)
- นาฬิกาจับเวลา (Cannon, CT-10)
- ชุดอุปกรณ์วิเคราะห์ไนโตรเจน (Kjeldatherm and Vapodest 1, Gerhardt, KT 85)
- ชุดอุปกรณ์วิเคราะห์ไขมัน (Soxhlet Apparatus)
- ตู้อบลมร้อน ช่วงอุณหภูมิ 0-250 °C (WTE Binder, E 53)
- เตาเผาช่วงอุณหภูมิ 500-700 °C (Furnace Carbolite, MEL 11-2)

การวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพ

- เครื่องวัดความหนืด (Brookfield Viscometer, DVII Plus) (รูป ค.3 ภาคผนวก)
- เครื่องวัดสี (Minolta Chroma Meter, CT 310 series) (รูป ค.4 ภาคผนวก ค)

การวิเคราะห์คุณภาพทางจุลินทรีย์

- Autoclave (Tomy, SS-3201)
- Incubator ช่วงอุณหภูมิ 25-70 °C (Mettler, B30)

การผลิตโปรตีนไฮโดรไลเซตจาก MDCM

- เครื่องชั่ง Top loading (Sartorius, B 3100S)
- Shaking water bath (DT Hetherm, CB 60)
- Refrigerated centrifuge ช่วงอุณหภูมิ (-30)-40 °C (Heraeus Christ, Varifuge K)
- pH meter (Horiba, F-21 E)
- Vacuum rotary evaporator (Eyela, NE-1S และ Aspirator A-3S)
- Hand refractometer 0-32 ° Brix (Atago, NO 1)
- 28-32 ° Brix (Atago, NO 99444)
- 58-90 ° Brix (Atago, NO 3)

วิธีทดลอง

3.1 วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของวัตถุดิบ

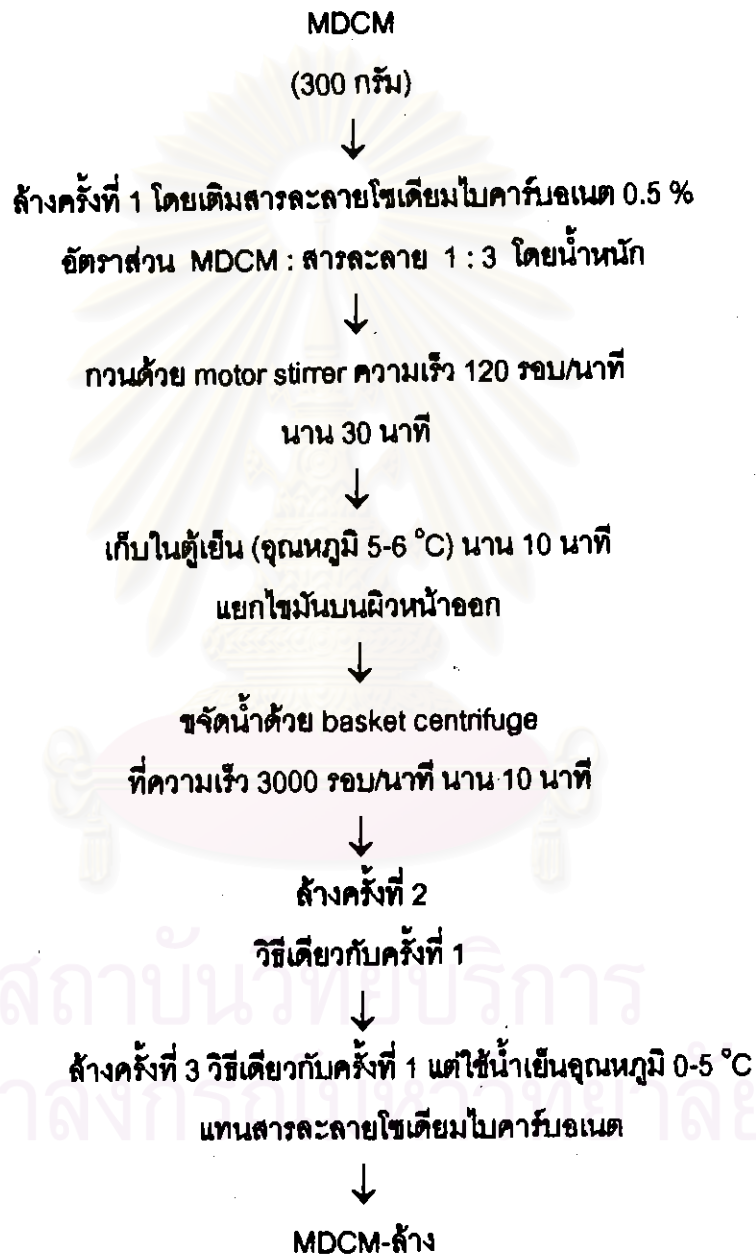
วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของเนื้อไก่แยกกระดูกด้วยเครื่อง สมบัติที่วิเคราะห์ ได้แก่ ความชื้น, ไขมัน, โปรตีน, เถ้า (A.O.A.C., 1990) (วิธีวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ก)

3.2 เตรียมวัตถุดิบสำหรับการผลิตโปรตีนไฮโดรไลเซตจาก MDCM

การเตรียมวัตถุดิบสำหรับการผลิตโปรตีนไฮโดรไลเซตจาก MDCM มี 2 วิธี ได้แก่ ส้างด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.5 % และ น้ำ (Yang และ Froning, 1992a) และ สกัดและตกตะกอนโปรตีน (Jackson, Consolacion และ Jelen, 1982) รายละเอียดของแต่ละวิธีมีดังนี้

3.2.1 ล้างด้วยสารละลาย โซเดียมโบคาร์บอเนต และน้ำ

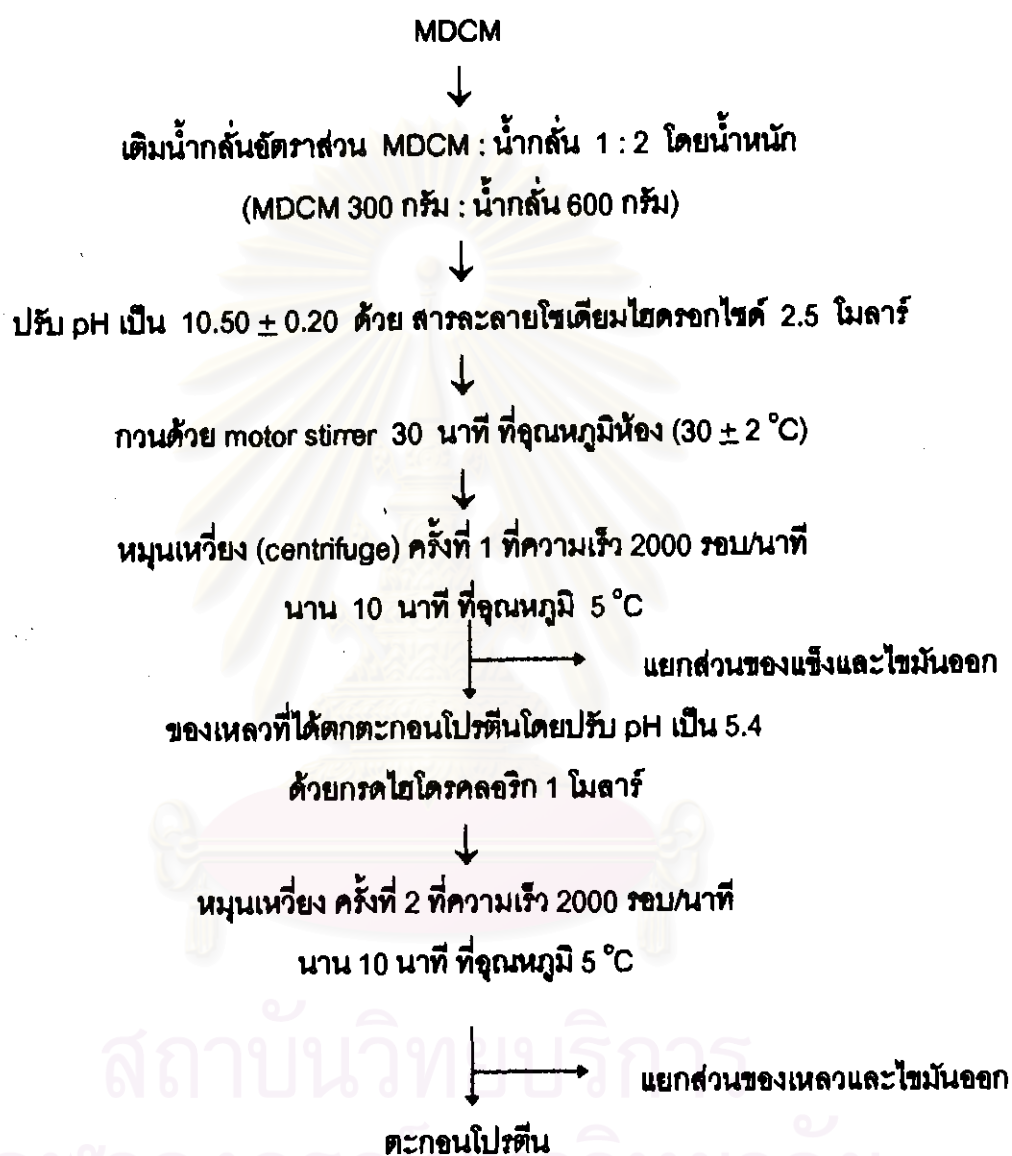
ล้าง MDCM ด้วยสารละลายโซเดียมโบคาร์บอเนต 0.5 % และ น้ำ ขั้นตอน
การล้างมีดังนี้

หมายเหตุ ควบคุมอุณหภูมิทุกขั้นตอนตลอดการทดลองที่ 5 °C

3.2.2 สกัดและตกตะกอนโปรตีน

สกัดและตกตะกอนโปรตีนจาก MDCM ดังขั้นตอนต่อไปนี้

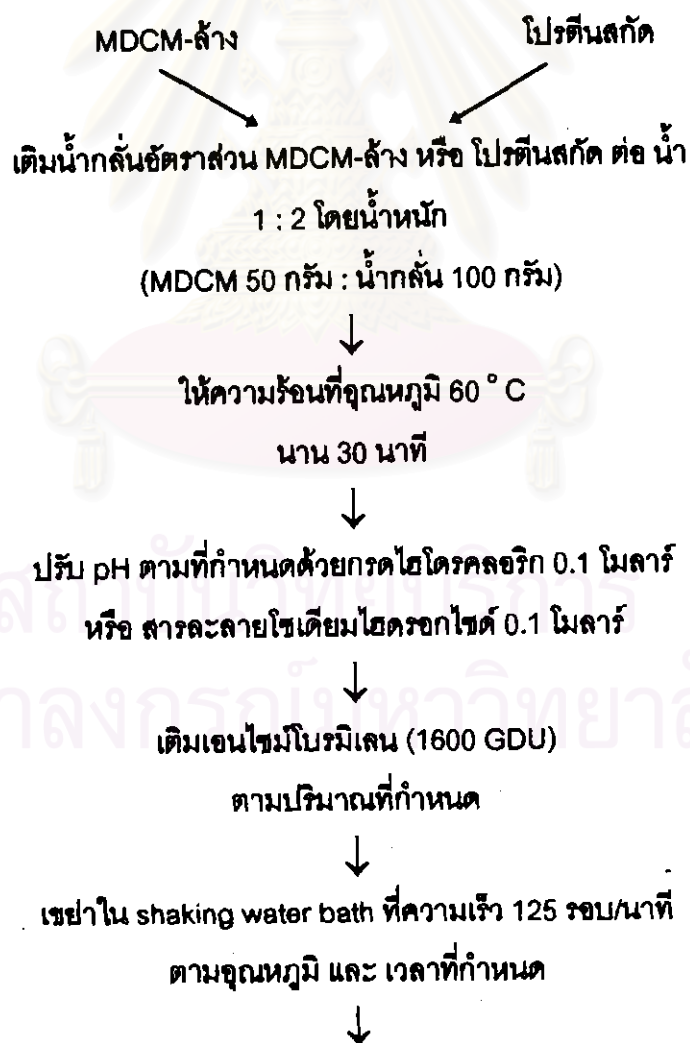
MDCM-ล้าง และ โปรตีนสกัด นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมี ได้แก่ ความชื้น, ไขมัน, โปรตีน และ เถ้า (A.O.A.C., 1990) เปรียบเทียบกับ MDCM-ไม่ล้าง (วิธีวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ก) วางแผนการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Completely Randomized Design ทดลอง 4 ซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran และ Cox, 1957)

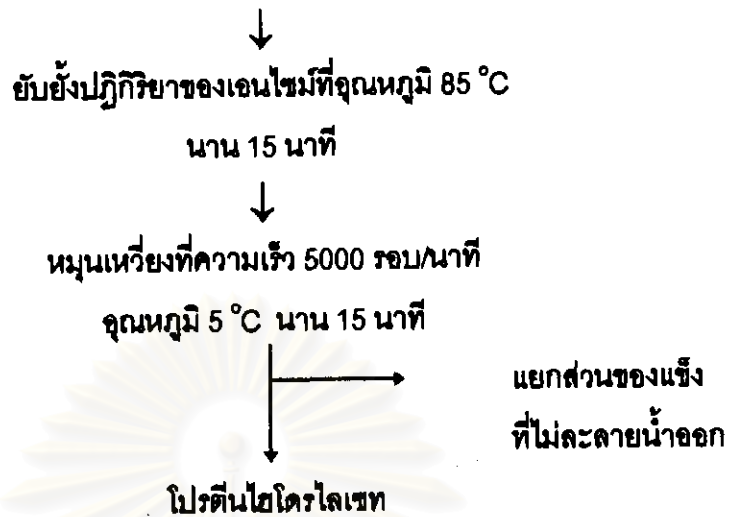
วิเคราะห์ปริมาณผลผลิต (% Yield) ของ MDCM หลังจากการล้าง และของโปรตีนที่สกัดได้จาก MDCM เป็น % โดยน้ำหนักแห้ง

$$\% \text{ Yield} = \frac{\text{น้ำหนักแห้งของ MDCM-ล้าง หรือ โปรตีนสกัด} \times 100}{\text{น้ำหนักแห้งของ MDCM เริ่มต้น}}$$

3.3 ศึกษาภาวะที่เหมาะสมในการย่อยสลาย MDCM-ล้าง และ โปรตีนสกัดด้วยเอนไซม์โบรมิเลน (1600 GDU)

ย่อยสลาย MDCM-ล้าง และ โปรตีนสกัดตามวิธีของ Burica และ Vitez (1981) ขั้นตอนในการย่อยสลายนี้นำไปดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษาในกระบวนการย่อยสลาย MDCM-ล้าง และโปรตีนสกัด ได้แก่ ปริมาณเอนไซม์, อุณหภูมิที่ใช้ในการย่อยสลาย, pH และ เวลาในการย่อยสลาย โดยแบ่งขั้นตอนในการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

3.3.1 ปริมาณเอนไซม์และอุณหภูมิที่ใช้ในการย่อยสลาย

จากแผนภูมิข้างต้นปรับ pH ของ MDCM-ล้าง และ โปรตีนสกัดเป็น 6.5 (ด้วยกรดไฮโดรคลอริก 0.1 โมลาร์ หรือ สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.1 โมลาร์) จากนั้นเติมเอนไซม์โบรมิเลน (1600 GDU) แปรปริมาณเอนไซม์เป็น 5 ระดับ คือ 0.25, 0.50, 0.75, 1.00 และ 1.25 % โดยน้ำหนัก เหย้าในอ่างน้ำควบคุมอุณหภูมิแบบเหย้าที่ความเร็ว 125 รอบต่อนาที แปรอุณหภูมิที่ใช้ในการย่อยสลายเป็น 5 ระดับ คือ 40°, 45°, 50°, 55° และ 60 °C ใช้เวลาในการย่อยสลาย 6 ชั่วโมง หยุดปฏิกิริยาโดยให้ความร้อนใน water bath ที่อุณหภูมิ 85 °C เป็นเวลา 15 นาที

เลือกภาวะที่ดีที่สุดโดยวิเคราะห์ค่า degree of hydrolysis (DH) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของอะมิโนไนโตรเจนที่มีไนโตรโลเซตต่อไนโตรเจนทั้งหมดที่มีในสับเสตรท (Lahl และ Braun, 1994) โดยปริมาณอะมิโนไนโตรเจนที่มีไนโตรโลเซตหาได้โดยวิธี formal titration และ ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดที่มีในสับเสตรทหาได้โดยวิธี Kjeldahl (Jacobs, 1965) แล้วคำนวณค่า DH ได้ดังนี้

$$DH (\%) = \frac{\text{ปริมาณอะมิโนไนโตรเจนในไฮโดรไลเซต}}{\text{ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในสับเสตรท}} \times 100$$

ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในสับเสตรท

วางแผนการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด 5x5 ทดลอง 2 ซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran และ Cox, 1957)

3.3.2 คัดเลือกและฝึกฝนผู้ทดสอบทางประสาทสัมผัส

คัดเลือกผู้ทดสอบทางประสาทสัมผัสจากผู้ทดสอบทั้งหมด 30 คน เพื่อให้ได้ผู้ทดสอบที่มีความสามารถในการแยกความแตกต่างของกลิ่นไก่โดยวิธี Triangle Test (Meilgaard, Civille และ Carr, 1987) ได้ดี 20 คน (แบบทดสอบแสดงดังภาคผนวก ข.1) สารปรุงแต่งกลิ่นรสไก่ทางการค้าที่ใช้ทดสอบมี 3 ชนิด คือ Chicken meat flavoring 2.20.22[®], SSF 201 type chicken[®] และ HPP RF-C[®] จากนั้นเลือกผู้ทดสอบที่มีความสามารถในการแยกความแตกต่างด้านความแรงของกลิ่นไก่ได้จำนวน 10 จาก 20 คน โดยนำสารปรุงแต่งกลิ่นรสไก่ทางการค้าที่ผู้ทดสอบทางประสาทสัมผัสชอบมากที่สุดมาละลายน้ำให้มีความเข้มข้นแตกต่างกัน 4 ระดับ คือ 0.25, 0.50, 0.75 และ 1.00 % โดยน้ำหนัก ใช้วิธีทดสอบแบบ Ranking Test (แบบทดสอบแสดงดังภาคผนวก ข.2)

3.3.3 ศึกษา pH และ เวลาในการย่อยสลาย

ปรับ pH ของ MDCM-ล้าง และ โปรตีนสกัด (ด้วยกรดไฮโดรคลอริก 0.1 โมลาร์ หรือ สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.1 โมลาร์) เป็น 3 ระดับ คือ 5.5, 6.5 และ 7.5 จากนั้นเติมเอนไซม์โบรมิเลน (1600 GDU) ลงใน MDCM-ล้าง และโปรตีนสกัดตามปริมาณที่สรุปได้จาก ข้อ 3.3.1 เขย่าใน shaking water bath ที่ความเร็ว 125 รอบต่อนาที ใช้อุณหภูมิเหมาะสมที่สรุปได้จาก ข้อ 3.3.1 แปลงเวลาที่ใช้ในการย่อยสลายเป็น 3 ระดับ คือ 3, 6 และ 9 ชั่วโมง หยุดปฏิกิริยาโดยให้ความร้อนใน water bath ที่ 85 °C 15 นาที

เลือกภาวะที่ดีที่สุดโดยวิเคราะห์ค่า DH เช่นเดียวกับข้อ 3.3.1 และทดสอบผลิตภัณฑ์ทางประสาทสัมผัสด้านกลิ่น การทดสอบทางประสาทสัมผัสทำโดยให้ผู้ทดสอบที่ผ่านการฝึกฝนตามข้อ 3.3.2 จำนวน 10 คน ให้ผู้ทดสอบประเมินกลิ่นของโปรตีนไฮโดรไลเซตที่ผลิตได้โดยคุณลักษณะที่ต้องการ คือ กลิ่นไก่ที่ผู้บริโภคยอมรับได้ ใช้วิธีทดสอบแบบ scoring มีระดับคะแนนตั้งแต่ 0-5 โดย 5 คะแนน หมายถึง มีกลิ่นหอมของไก่มากที่สุด และ 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีกลิ่นหอมของไก่ (แบบทดสอบแสดงดังภาคผนวก ข.3)

ค่า DH วางแผนการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Completely Randomized Experiment ขนาด 3x3 ทดลอง 2 ซ้ำ คุณภาพทางประสาท

สัมพัทธ์วางแผนการทดลองแบบ Symmetric Factorial Randomized Complete Block Experiment ทดลอง 2 ซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran และ Cox, 1957)

3.4 การทำโปรตีนไฮโดรไลเซตให้เข้มข้น

เตรียมโปรตีนไฮโดรไลเซต MDCM-ล้าง และโปรตีนสกัดตามภาวะที่ดีที่สุดที่สรุปได้จากข้อ 3.3 ระเหยน้ำออกด้วยเครื่อง vacuum rotary evaporator ที่อุณหภูมิ 50° หรือ 60 °C ความเร็ว 240 รอบ/นาที ตรวจสอบปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดโดยใช้ hand refractometer จนผลิตภัณฑ์มีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด 65 % หรือมีความเข้มข้น 65 °Brix นำผลิตภัณฑ์ที่ได้มาทดสอบทางประสาทสัมผัสเพื่อเลือกภาวะที่ดีที่สุดตามวิธีในข้อ 3.3.3

วางแผนการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Randomized Complete Block Design ทดลอง 2 ซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran และ Cox, 1957)

3.5 วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของโปรตีนไฮโดรไลเซตเข้มข้น

วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของโปรตีนไฮโดรไลเซตเข้มข้นจาก MDCM-ล้าง และโปรตีนสกัด ที่ผลิตตามภาวะที่ดีที่สุดที่สรุปได้จากข้อ 3.4 สมบัติที่วิเคราะห์ ได้แก่ โปรตีน, ไขมัน, ความชื้น, เถ้า (A.O.A.C., 1990) และปริมาณโซเดียมคลอไรด์ (Jacobs, 1985) (วิธีวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ก)

3.6 การผลิตซอสไก่ชนิดข้นจากโปรตีนไฮโดรไลเซต

นำโปรตีนไฮโดรไลเซตเข้มข้น 65°Brix จาก MDCM-ล้าง และโปรตีนสกัดที่ได้มาใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตซอสไก่ชนิดข้น โดยมีขั้นตอนในการศึกษา 3 ขั้นตอน คือ การผลิตซอสไก่ชนิดข้นจากโปรตีนไฮโดรไลเซต วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของซอสไก่ชนิดข้น และศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของซอสไก่ชนิดข้นระหว่างเก็บ

3.6.1 ขอสกัดชนิดชั้นจากโปรตีนไฮโดรไลเซต

สูตรต้นแบบของขอสกัดชนิดชั้น (ดัดแปลงจากขอสถอยนางรมซึ่งผลิตโดยกรมวิทยาศาสตร์, 2519) ประกอบด้วย

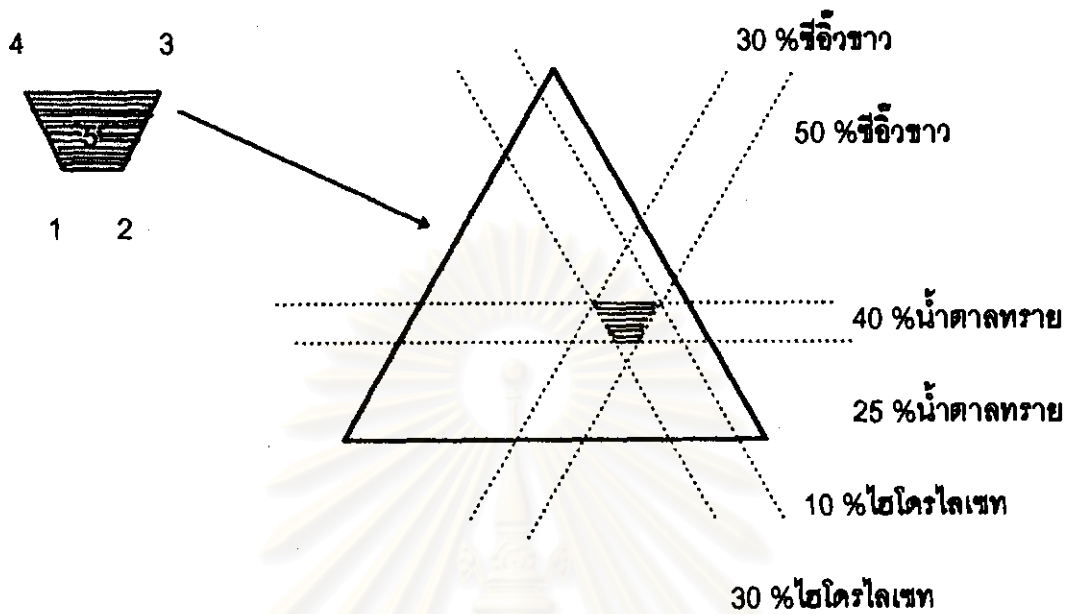
ไฮโดรไลเซตเข้มข้น	14.08 %
ซีอิ๊วขาว	72.57 %
น้ำตาลทราย	9.75 %
แป้งข้าวโพด	3.60 %

ผลิตโดยผสมไฮโดรไลเซต และซีอิ๊วขาว 7/8 ส่วน โดยน้ำหนัก ในภาชนะที่เหมาะสม ให้ความร้อนจนอุณหภูมิ 70 °C เติมน้ำตาลทราย คนจนละลาย เติมแป้งข้าวโพดซึ่งละลายอยู่ในซีอิ๊วขาวที่เหลืออีก 1/8 ส่วน กวนตลอดเวลา พร้อมทั้งเพิ่มอุณหภูมิเป็น 80 °C เพื่อให้แป้งสุก แล้วให้ความร้อนต่อไปอีกจนเดือด เคี่ยวอีกประมาณ 5 นาที บรรจุนะร้อนในขวดสะอาดที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อ (ด้วยหม้อนึ่งความดันที่อุณหภูมิ 121 °C เป็นเวลา 15 นาที)

ศึกษาตัวแปรในสูตรต้นแบบ ได้แก่ ปริมาณไฮโดรไลเซตแปรเป็น 10-30 %, ซีอิ๊วขาว 30-50 % และ น้ำตาลทราย 25-40 % ใช้ mixture design (Hare, 1974) ในการพัฒนาตาม diagram ที่แสดงถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

feasible region

จากพื้นที่ที่เป็นไปตามข้อกำหนด คือ ไฮโดรไลเซต 10-30 %, ซีอิ้วขาว 30-50 % และน้ำตาลทราย 25-40 % เลือกทดลอง 5 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ปริมาณไฮโดรไลเซต, น้ำตาลทราย และ ซีอิ้วขาว ที่แปรโดย mixture design

สูตร	ไฮโดรไลเซตเข้มข้นจาก MDCM-ล้าง หรือ โปรตีนสกัด (%)	น้ำตาลทราย (%)	ซีอิ้วขาว (%)
1	30	25	45
2	25	25	50
3	10	40	50
4	30	40	30
5	23	33	44

ผลิตภัณฑ์ทั้ง 10 ตัวอย่าง ที่ได้นำมาวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพได้แก่ ค่าสี ด้วยเครื่อง Chroma Meter และความหนืดวัดด้วยเครื่อง Brookfield Viscometer คัดเลือกตัวอย่างที่ดีที่สุดโดยประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านลักษณะปรากฏ, สี, กลิ่น และความชอบรวมให้ผู้ทดสอบที่ผ่านการฝึกฝนจากข้อ 3.3.2 จำนวน 10 คน ต่อซ้ำ ใช้วิธีทดสอบแบบ Scoring (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ข.4)

มัดผักบั้งจิ้นกับขอสโกชชนิดชั้นที่ผลิตได้ ใช้อัตราส่วนผักบั้งจิ้น : ขอส เป็น 10 : 1 โดยน้ำหนัก ใช้ผักบั้งจิ้นครั้งละ 100 กรัม เวลาในการมัด 1 นาที อุณหภูมิมีน้ำมันขณะมัด 205 ± 5 °C ประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางประสาทสัมผัสด้านกลิ่น, ความเค็ม, ความหวาน และความชอบรวม ให้ผู้ทดสอบ ที่ผ่านการฝึกฝนตามวิธีในข้อ 3.3.2 จำนวน 10 คน ต่อซ้ำ ใช้วิธีทดสอบแบบ Scoring (แบบทดสอบแสดงในภาคผนวก ข.5)

การวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพวางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design ทดลอง 3 ซ้ำ คุณภาพทางประสาทสัมผัสวางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design ทดลอง 2 ซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran และ Cox, 1957)

3.6.2 วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของขอสโกชชนิดชั้น

ตัวอย่างขอสโกชชนิดชั้นที่ผลิตโดยใช้อัตราส่วนไฮโดรไลเซทเข้มข้น, น้ำตาลทราย และ ซีอิ๊วขาว ตามปริมาณเหมาะสมที่สรุปได้จากข้อ 3.6.1 นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมี ได้แก่ ความชื้น, โปรตีน, ไขมัน, เถ้า (A.O.A.C., 1990) โซเดียมคลอไรด์ (Jacobs, 1965) ปริมาณจุลินทรีย์ทั้งหมด (ICMSF, 1982) (วิธีวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ก)

3.6.3 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพขอสโกชชนิดชั้นระหว่างการเก็บ

นำขอสโกชชนิดชั้นที่ผลิตโดยใช้อัตราส่วนไฮโดรไลเซทเข้มข้น, ซีอิ๊วขาว และ น้ำตาลทรายตามปริมาณเหมาะสมที่สรุปได้จากข้อ 3.6.1 มาเติมสารกันเสียโพแทสเซียมซอร์เบต ในปริมาณ 1000 ppm ต่อน้ำหนักขอสโกชชนิดชั้น เปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ไม่เติม การเติมสารกันเสีย ทำหลังจากเคี่ยวขอสที่อุณหภูมิ 100 °C เป็นเวลา 5 นาที แล้วลดอุณหภูมิลงถึง 55 °C จากนั้นบรรจุผลิตภัณฑ์ในขวดแก้วขนาด 70 มิลลิลิตร ปิดฝา และเก็บรักษาที่ 30 ± 2 °C เป็นเวลา 3 เดือน

ระหว่างเก็บสุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์ทุก 2 สัปดาห์ มาวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพ ด้านความหนืดด้วยเครื่อง Brookfield Viscometer ค่า pH ด้วย pH meter ปริมาณจุลินทรีย์

ทั้งหมด (ICMSF, 1982) พร้อมทั้งประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านลักษณะปรากฏ, สี, กลิ่น และ ความชอบรวม ตามวิธีในข้อ 3.6.1

ผัดผักบั้งจีนกับซอสไก่ที่เก็บรักษา ใช้อัตราส่วน ผักบั้งจีน : ซอส เป็น 10 : 1 โดยน้ำหนัก ใช้ผักบั้งจีนครั้งละ 100 กรัม เวลาในการผัด 1 นาที อุณหภูมิน้ำมันขณะผัด $205 \pm 5^{\circ}\text{C}$ ประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางประสาทสัมผัสด้านรสชาติ, กลิ่น และ ความชอบรวม ใช้ผู้ทดสอบที่ผ่านการฝึกฝนตามวิธีในข้อ 3.3.2 จำนวน 10 คน ต่อซ้ำ ใช้วิธีทดสอบแบบ 9-point hedonic scale โดย 9 หมายถึง ชอบมากที่สุด และ 1 หมายถึง ไม่ชอบมากที่สุด (แบบทดสอบ แสดงในภาคผนวก ข.6 และ ข.7)

การวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพวางแผนการทดลองแบบ Asymmetric Factorial Completely Randomized Experiment ขนาด $2 \times 2 \times 7$ ทดลอง 3 ซ้ำ คุณภาพทางประสาทสัมผัสวางแผนการทดลองแบบ Asymmetric Factorial Randomized Complete Block Experiment ทดลอง 2 ซ้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MSTAT (Nissin, 1986) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (Cochran และ Cox, 1957)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย